Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

HE 272/2016 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi postilain muuttamisesta

Hallituksen esityksessä HE 272/2016 vp ehdotetaan muutettavaksi postilakia. Esitys edistää pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelmassa keskeiseksi tavoitteeksi nostettua digitalisaatiota sekä normien purkamista. Esitys myös tukee hallitusohjelman mukaista tavoitetta uudistaa julkisesti tuettuja henkilökuljetuksia, joissa tavoitellaan kymmenen prosentin säästöä jo vuodesta 2017 alkaen.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto toteaa lausuntonaan, että virasto pitää hallituksen esitykseen HE 272/2016 vp sisältyviä tavoitteita postitoimintaa koskevan sääntelyn joustavoittamiseksi lähtökohtaisesti kannatettavina, jotta kaikki postialan toimijat voisivat jatkossa toimia kilpailluilla markkinoilla tasapuolisista lähtökohdista käsin. Jakelualan muuttuvassa toimintaympäristössä ei tulisi ajautua tilanteeseen, jossa valtio tai muut postiyritykset joutuisivat osallistumaan yleispalvelukustannusten korvaamiseen yleispalvelun tarjoajalle. Valtiontuki vääristää ainakin jossain määrin markkinoita, ja yleispalvelukustannusten kerääminen muilta postiyrityksiltä nostaisi alalle tulon kynnystä ja heikentäisi postiyritysten toiminnan kannattavuutta.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää kannatettavana hallituksen esitykseen sisältyvää ehdotusta, jonka mukaan taajama-alueilla, joissa on tarjolla sanomalehtien varhaisjakeluverkko, laki antaisi mahdollisuuden poiketa viisipäiväisestä jakelusta ja sallisi vähintään kolmipäiväisen jakelun. Mikäli harvaan asutuilla alueilla päädytään jatkamaan viisipäiväistä yleispalvelujakelua nykyiseen tapaan, tulisi lainsäätäjän huolehtia siitä, ettei velvoite viisipäiväiseen jakeluun ja hankintamenettelyn käyttöön aiheuta kohtuuttomia kustannuksia yleispalvelun tarjoajalle. Hankintamenettelyn käyttö viisipäiväisen keräilyn ja jakelun järjestämiseksi on tarkoituksenmukaista silloin, kun se tuottaa selkeitä kustannushyötyjä yleispalvelun tarjoajalle.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää kannatettavana osoiterekisteritietojen luovutusta koskevan sääntelyn kehittämistä siten, että postiyritys velvoitettaisiin luovuttamaan osoitetietojaan postitoiminnan hoitamiseksi käyttökelpoisessa muodossa, avoimin ja syrjimättömin ehdoin. Tietojen luovutuksesta saisi periä hinnan, joka muodostuu osoitetietojen erottamisesta osoiterekisteristä ja niiden luovuttamisen järjestämisestä. Tämä edistäisi postimarkkinoiden kilpailua ja mahdollistaisi muille postiyrityksille uusia liiketoimintamahdollisuuksia, mikä edistäisi kuluttajille tarjottavien palveluiden laatua.

Laatustandardi vaikuttaa kuluttajien asemaan postin saajana ja lähettäjänä. Vaikka voimassaoleva lainsäädäntö rakentuu monin osin sen varaan, että posti kulkee viisipäiväisellä jakelulla, esityksessä ei ole riittävästi tarkasteltu sitä, millaisia muutostarpeita keräilyn, jakelun ja laatustandardin muutokset aiheuttavat siihen osaan muuta lainsäädäntöä, jossa asetetaan määräaikoja, joihin voi liittyä oikeuksia vedota eräisiin ilmoituksiin ja asiakirjoihin.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Postiosoite PL 5, 00531 Helsinki • **Puhelin** 029 505 3000 • **Faksi** 09 8764 398
Y-tunnus 2502067-3 • **Sähköposti** kirjaamo@kkv.fi • www.kkv.fi

Postilakiin esitetyillä yleispalveluvelvoitteen uudelleentarkastelua koskevilla ehdotuksilla on toteutuessaan välitön vaikutus kuluttajien asemaan sekä postin lähettäjänä että saajana. Kirjeiden kulkunopeutta koskevien laatustandardien laskeminen vaikuttaa merkittävästi siihen, missä aikataulussa esimerkiksi kuluttajan odotetaan vastaanottavan yleispalvelun piirissä kulkevan kirjeen.

Postilakiin tehtävät yleispalveluvelvoitteen uudelleentarkastelua koskevat ehdotukset eivät toteutuessaan saa johtaa siihen, että kuluttaja menettää hänelle esimerkiksi kuluttajansuojalaissa tai saatavien perinnästä annetussa laissa asetetun määräajan, vaikka elinkeinonharjoittaja toimii sitä velvoittavan lainsäädännön mukaisesti tai alan yleisiä sopimusehtoja noudattaen.

Jussi Pääkkönen
erikoistutkija